

עפ"ג (חיפה) 1381-08-20 - פלוני נ' מדינת ישראל

עפ"ג (חיפה) 1381-08-20 - פלוני נ' מדינת ישראל מחוזי חיפה

עפ"ג (חיפה) 1381-08-20

פלוני

ע"י ב"כ עו"ד דוד מועלם

נגד

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד שרון איל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[20.05.2021]

בפני הרכב כבוד השופטים:

י. גריל, שופט עמית [אב"ד]

ע. ורבנר, שופט

א. בולוס, שופט

הודעת ערעור מיום 2.8.20 על גזר-דינו של בית-משפט השלום בחדרה (כב' השופט משה גינות) מיום 23.6.20 ב-ת"פ

67782-12-15.

מטעם הסנגוריה הציבורית

פסק דין

א. בפנינו ערעור על גזר-דינו של בית משפט השלום בחדרה (כב' השופט מ. גינות) מיום 23.6.20 ב-ת"פ 67782-12-15,

לפיו נדון המערער, יליד שנת 1981, לשישה חודשי מאסר בפועל וכן הופעל עונש מאסר מותנה בן 12 חודשים באופן

שמחצית תרוצה בחופף ומחצית במצטבר, כך שבסך הכל על המערער לרצות 12 חודשי מאסר בפועל.

בנוסף נדון המערער למאסר מותנה בן 7 חודשים, שיופעל אם תוך תקופה של שלוש שנים ממועד שחרורו ממאסרו יעבור

עבירת אלימות מסוג פשע, וכן נדון למאסר מותנה בן ארבעה חודשים שיופעל אם תוך תקופה של שלוש שנים ממועד

שחרורו ממאסרו יעבור עבירת אלימות מסוג עוון. בנוסף הוטל על המערער לפצות את המתלוננת בסכום של ₪ 500 לא

יאחר מיום 1.7.21.

ב. הנסיבות הצריכות לעניין הן בתמצית אלה:

בכתב-האישום שהגישה המדינה כנגד המערער בדצמבר 2015 נטען, שבתאריך 24.4.15 שעה 20:55 או בסמוך לכך, ליד המסגד בג'סר א-זרקא תקף המערער את מי שהייתה אז רעייתו (המתלוננת) בכך שהיכה בה בידו בעינה השמאלית. כתוצאה מכך נגרמה למתלוננת אדמומיות וכן נפיחות סביב עין שמאל ובארובת עין שמאל. המדינה ייחסה למערער עבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממש - בן זוג לפי סעיף 382(ג) של חוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"). בישיבת בית משפט קמא מיום 6.10.16 כפר המערער בעובדות כתב-האישום, ולפיכך נקבע התיק לשמיעת ההוכחות שנמשכה מיום 6.4.17 עד 19.6.18, ובמהלכה נפרשה בפני בית משפט קמא מסכת הראיות במלואה. ביום 1.11.18 נשמעו בפני בית משפט קמא סיכומיהם בעל-פה של באי כוח הצדדים ובתאריך 3.1.19 ניתנה הכרעת הדין ובה קבע בית משפט קמא, שהמדינה הוכיחה מעבר לספק סביר כי המערער ביצע את עבירת התקיפה הגורמת חבלה של ממש כלפי בת זוג ולפיכך הורשע המערער בהתאם.

ג. בית משפט קמא הורה על הזמנת תסקיר שירות המבחן. בתסקיר מיום 27.6.19 צוין, כי המערער והמתלוננת פרודים מזה כשלוש שנים והבת המשותפת נמצאת במשפחת אומנה.

שירות המבחן הפנה לגיליון הרישום הפלילי של המערער ממנו עולה, כי בעברו שלוש הרשעות קודמות בגין ביצוע עבירות אלימות כלפי בת זוג ותקיפת קטין בין השנים 2011-2013 בגין נדון לשתי תקופות מאסרים בפועל ומאסר על-תנאי. המערער שוחרר ממאסרו האחרון בנובמבר 2014 וצוין בתסקיר, כי לא פתוחים כנגדו תיקים נוספים נכון למועד התסקיר. שירות המבחן ציין, שהמערער לא נטל אחריות בנוגע לעבירה מושא הדיון וטען, כי באותו ערב יצאה המתלוננת באישורו לחתונה יחד עם חברתה. לטענת המערער, הוא לא תקף אותה. לדבריו, כשחזרה המתלוננת הביתה הבחין הוא במכה שקיבלה בעין. לדבריו, היא סיפרה לו שנתקעה בעמוד ברחוב.

שירות המבחן ציין, כי המערער התקשה להתייחס לחזרתיות שבביצוע עבירות אלימות כלפי בת זוגו וטען, כי הוא אינו רואה את עצמו כגבר אלים.

במפגש בין שירות המבחן לבין המתלוננת ציינה זו, שבני הזוג פרודים והיא מתגוררת בישוב אחר. המתלוננת תיארה, כי לאורך השנים הפעיל כלפיה המערער אלימות והיא תיארה אותו כגבר קנאי ורכושני. על רקע חשדותיו שהיא בוגדת בו נהג הוא לבדוק עם מי היא נמצאת. המתלוננת מסרה, שהיא מעוניינת להתגרש מן המערער ולהחזיר את בתם להתגורר עמה והיא מקבלת עזרה וסיוע מגורמי הרווחה.

שירות המבחן ציין, שעונשי מאסר שהוטלו על המערער בעבר לא היוו עבורו גורם מרתיע, הוא מתקשה לתת אמון בדמויות סמכות, מתקשה לשתף פעולה עם שירות המבחן ולא הגיע למסור בדיקות שתן כפי שהתבקש. לדעת שירות המבחן, עדיין קיים סיכון להישנות התנהגות אלימה כלפי רעייתו - המתלוננת, ומכיוון שהמערער אינו מכיר בנזקקות לטיפול כיום, אין שירות המבחן בא בהמלצה טיפולית בעניינו ואף אינו בא בהמלצה להאריך את המאסר המותנה התלוי ועומד כנגד המערער, ומכאן עמדת שירות המבחן להטיל על המערער ענישה מוחשית שתהווה עבורו גבול ברור למניעת הישנות התנהגות דומה.

ד. בישיבת בית משפט קמא מיום 18.12.19 נשמעו טיעוניהם של באי כוח הצדדים באשר לענישה הראויה. בית משפט קמא לא נענה לבקשת הסנגור להורות על הזמנת תסקיר משלים.

עמדת ב"כ המדינה הייתה, שהמערער הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש לבת זוגו, ובכך הוא פגע בכבודה ובשלומו גופה של המתלוננת, והפנתה לתמונות שהוצגו במסגרת שמיעת ההוכחות באשר לחבלה שנגרמה למתלוננת. מתחם הענישה לדעת ב"כ המדינה נע בין 8 ל-18 חודשים, והוסיפה, כי המערער אינו מעונין בהליך של שיקום. לפי התסקיר הפעיל המערער אלימות במשך שנים כלפי המתלוננת ומדובר בגבר אלים המהווה סיכון לרעייתו. המערער אף לא נרתע ממאסר מותנה בן 12 חודשים התלוי ועומד כנגדו ושירות המבחן אף לא המליץ להאריך את המאסר המותנה.

בשים לב להרשעותיו הקודמות של המערער עתרה ב"כ המדינה להטיל על המערער ענישה ברף העליון של המתחם ולהפעיל במצטבר את המאסר המותנה התלוי ועומד כנגד המערער, וכן להטיל מאסר על-תנאי ופיצוי למתלוננת.

ה. לעומת זאת עתר הסנגור בפני בית משפט קמא להארכת המאסר המותנה וטען, כי המערער הוא אדם שקט רגוע ומנומס ורישומיו הפליליים הם התוצאה של הדינמיקה הזוגית-בעייתית שהייתה לו עם המתלוננת. עוד הוסיף, כי העבירה בוצעה באפריל 2015 כך שנכון למועד הטיעון לעונש חלפו כמעט חמש שנים והמאסר המותנה בן שנה שאותו מבקשת המדינה להפעיל הוטל בגין עבירה שבוצעה ביום 28.5.13, משמע, כמעט 7 שנים לפני מועד הטיעון לעונש.

לטעמו של הסנגור, המאסר המותנה אינו מידתי והוא רחב וכוללני, הואיל הוא חל על כל עבירת אלימות במשפחה. עוד הדגיש הסנגור את חלוף הזמן, כשלדעתו הזמן שחלף איננו באשמת המערער, הואיל וכתב האישום הוגש לאחר שהוא נשפט בתיק אחר. המערער היה בבית הסוהר ולא ידע על התיק הזה. אכן המערער בחר לנהל הוכחות בתיק, אך אין לבוא עמו חשבון על-כך שניהל את ההוכחות. הסנגור הוסיף, שהמערער התייצב לכל הדיונים, למעט שניים אחרונים בהם היה חולה, וכאמור לטענת הסנגור, הדחיות אינן באשמת המערער שלא אותר מחמת ששהה בבית הסוהר.

באשר להרשעות הקודמות טען הסנגור, שאין למערער עבירות אחרות זולת אלה הקשורות למתלוננת, ויש להתייחס להרשעות אלה כאל נחלת העבר, הואיל והמערער נפרד מן המתלוננת וכבר במהלך ההוכחות חיה המתלוננת עם גבר אחר והמערער לא קיים עמה קשר זוגי.

הסנגור הוסיף, שהמערער עובד בשתי עבודות ומפרנס את המתלוננת ואת בתם. מאז שוחרר מבית הסוהר ובנה לעצמו מערכת טובה, הוא עומד בקשר עם משפחתו, יש לו מקום עבודה והחזרתו לבית הסוהר לתקופה כה ארוכה תוריד את הכל לטמיון, ולכן בנסיבות אלה יש להורות על הארכת המאסר המותנה.

כמו-כן הפנה הסנגור לפסיקה, לפיה על בית-המשפט להנחות את עצמו כך שיימנע מהטלת מאסר מותנה שתוצאתו תהא קשה יתר על המידה ואף בלתי מידתית הן ביחס לעבירה הראשונה והן ביחס לעבירה הנוספת, וכאמור לטעמו של הסנגור אין זה צודק להפעיל את המאסר המותנה.

ו. בגזר הדין מיום 23.6.20 עמד בית משפט קמא על-כך שהערך החברתי שנפגע מעבירות האלימות הוא זכותו של כל אדם לשמירה על בטחונו האישי ועל גופו. הדבר נכון ביתר שאת לגבי זכותה של אישה להגנה מפני אלימות בן זוגה. בענייננו, הפגיעה של המערער בערכים המוגנים היא ממשית, הואיל והמערער היכה בעינה השמאלית של המתלוננת וגרם לה לאדמומיות ונפיחות סביב עין שמאל ובארובת עין שמאל. מעשיו אלה של המערער מלמדים על פגיעה משמעותית בערכים המוגנים ויש בהם משום הטלת אימה והשפלה על המתלוננת.

בית משפט קמא קבע, כי מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע המערער הוא בין שישה חודשים ל-12 חודשי מאסר בפועל, וכמו כן מאסר מותנה, קנס ופיצוי בהיקף של אלפי שקלים. בית משפט קמא נתן את דעתו לכך שהתנהגות המערער עלולה הייתה להוביל לנזק פיזי ונפשי חמור למתלוננת, יותר ממה שנגרם לה בפועל. למתלוננת נגרמה חבלה כפי שפורטה בכתב-האישום, ולפי תסקיר שירות המבחן הסיבה שהביאה את המערער לביצוע העבירה היא דפוס של שליטה ורכושנות כלפי בת זוגו, תפיסת האישה כנחותה ממנו וכבעלת תפקיד הצריך לתת מענה לצרכיו.

לצד זאת הביא בית משפט קמא בחשבון את פגיעת העונש במערער, לרבות נוכח גילו, בהוסיפו כי הטלת עונש מאסר בפועל תפגע במערער העובד כיום בצורה מסודרת וכן ציין, כי המערער לא הביע צער וחרטה על מעשיו (ההדגשה שלנו). באשר לעתירת הסנגור להארכת המאסר המותנה ציין בית משפט קמא, שהארכה כזו היא בגדר חריג יוצא דופן המתאפשר רק בנסיבות חריגות ומיוחדות, ובית משפט קמא לא שוכנע שהמערער הפנים את חומרת מעשיו. מתסקיר שירות המבחן לא עולה שהסיכון כי המערער יחזור על מעשיו - פחת, ולכן לא מצא בית משפט קמא שהפעלת המאסר המותנה תגרום לתוצאה בלתי צודקת או בלתי מידתית. בהביאו בחשבון, בין היתר, גם את חלוף הזמן הרב מאז ביצוע העבירה גזר בית משפט קמא על המערער את העונשים שפירטנו בפתח דברינו.

ז. המערער מיאן להשלים עם גזר הדין של בית משפט קמא וערעורו מונח בפנינו (יצוין, כי ביצוע עונש המאסר בפועל - מעוכב).

נטען בערעור, ששגה בית משפט קמא משהורה על הפעלת המאסר המותנה בן שנה, והוסיף, כי סמכות בית-המשפט להאריך את עונש המאסר המותנה מקורה בשיקולים של צדק שאינם מוגבלים בטיבם ובנסיבותיהם והם משתנים ממקרה למקרה (ע"פ 4517/04 מסארווה נ' מדינת ישראל פ"ד נט(6) 119).

נטען בערעור, כי מאז מועד ביצוע העבירה הנדונה ועד מועד גזר הדין חלפו כחמש שנים ובתקופה זו לא נרשמו לחובת המערער עבירות נוספות ונוכח חלוף פרק זמן כה ממושך בין המעשה לבין העונש, נראה כי הענישה מחטיאה את מטרותה בנסיבות אלה.

עוד נטען בערעור, שאין מקום לטענה לפיה הביא המערער להתארכות משפטו באופן החורג מניהול משפט רגיל בבית משפט שלום, הואיל ואין לראות כפירה באשמה וניהול הוכחות כמעשה בלתי סביר. עוד צוין, שהמערער התייצב בזמן לרוב המכריע של הדיונים הרבים שהתקיימו בעניינו, ומתן גזר הדין נדחה במספר חודשים עקב משבר הקורונה.

הסנגור מדגיש בערעור, כי המאסר המותנה שהופעל בעניינו של המערער הוא בגין עבירה שבוצעה ביום 28.5.13 משמע, למעלה משבע שנים ממועד גזר הדין ומכאן שהמערער נענש כיום בגין עבירה שביצע לפני למעלה משבע שנים (בנוסף לכך שריצה בשעתו עונש מאסר ממושך בגין אותה עבירה).

לטעמו של הסנגור, התוצאה לפיה מופעל מאסר מותנה כתוצאה מעבירה שהמערער ביצע לפני למעלה מחמש שנים, ומופעל לגביו מאסר מותנה בגין עבירה שביצע לפני כשבע שנים, סותר את תחושת הצדק.

לטענת הסנגור, מתחם הענישה בגין העבירה הנדונה אינו עולה ברף העליון שלו, גם באומדן מחמיר, על מספר חודשים בודדים של מאסר לריצוי בעבודות שירות. נוכח חלוף הזמן בין מועד ביצוע העבירה המקורית לבין גזר הדין, היה מוטל על המערער עונש הצופה פני עתיד בלבד, וזאת אילולא המאסר המותנה בן שנה התלוי ועומד כנגדו.

הסנגור מפנה לפסיקת בית-המשפט העליון ממנה עולה, כי על בית-המשפט, בבואו להטיל עונש מאסר מותנה, לשקול גם את האפשרות שעבירה נוספת קלה יחסית עלולה להפעיל את המאסר המותנה ולחייב את בית-המשפט בעת ההרשעה הנוספת להטיל על נאשם עונש מאסר ממושך בפועל.

עוד טען הסנגור, כי שגה בית משפט קמא בהסתמכו על האמור בתסקיר שירות המבחן כנימוק יחיד לדחיית בקשתו של המערער להאריך את המאסר המותנה והוסיף, שהמלצת שירות המבחן אינה מחייבת את בית-המשפט, הואיל והתבחינים המשמשים את שירות המבחן אינם אלה להם מחויב בית-המשפט בבואו לגזור את הדין, ועל בית-המשפט ליתן בין היתר משקל גבוה לנימוקים של צדק ואף מראית פני הצדק.

מוסיף הסנגור, כי מחד גיסא, כותב שירות המבחן בתסקירו שהסיכוי להישנות עבירה מן הסוג בה הורשע המערער הוא גבוה, אך מאידך גיסא, המציאות שונה, שהרי מזה למעלה מחמש שנים לא נרשמה כל עבירה לחובת המערער וראוי שבית המשפט יביא בחשבון עובדה זו בין שאר הנימוקים להארכת המאסר המותנה. הטענה לפיה אדם שלא ביצע עבירה זה למעלה מחמש שנים הוא אדם מסוכן, מנוגדת במידה רבה למציאות. הקביעה כי המערער הוא אדם מסוכן אינה הוגנת כלפיו, הואיל והיא מתעלמת מן התקופה הממושכת בה המערער לא ביצע עבירות וחי חיים נורמטיביים לחלוטין.

עוד טוען הסנגור, כי האמור בסעיף 56(א) לחוק העונשין: "לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על-תנאי" כולל בתוכו מגוון רחב של נימוקים ונסיבות ואין להגבילו להליכי שיקום על-פי המלצת שירות המבחן או אף להתנותו בקיום הליכים מסוג זה.

כמו-כן מלין הסנגור על-כך, שבית משפט קמא דחה את בקשתו מיום 4.7.19 לאפשר למערער הזדמנות נוספת לשתף פעולה עם שירות המבחן, ולהימנע ממצב שבו נאלץ בית-המשפט להורות על הפעלת המאסר המותנה. הסנגור סבור, כי המקרה מושא הדיון כאן הוא מאותם מקרים בהם בתי המשפט נוטים להורות על הארכת המאסר המותנה הן נוכח חלוף הזמן והן נוכח העדר המידתיות שבהפעלת המאסר המותנה. לעניין זה מפנה הסנגור בנימוקי ערעורו למספר פסקי דין.

בין יתר דבריו מוסיף הסנגור, כי סביר להניח שהטלת עונש מאסר תפגע גם במתלוננת אשר מוצאת חלק מפרנסתה לרבות מזונות בתם המשותפת, בעבודתו של המערער. מכאן העתירה בערעור לבטל את עונש המאסר שהוטל על המערער בתיק זה ולהורות על הארכת המאסר המותנה בן 12 חודשים שהוטל עליו ב"ת"פ 262-06-13.

ח. בהמשך, הגיש הסנגור בקשה להגשת ראייה חדשה בערעור, והדבר התאפשר לו. מדובר במכתב מיום 21.9.20 של קהילה טיפולית "אלפטאם" - מרכז משולב לטיפול בהתמכרויות ושיקום אסירים.

המערער פנה למרכז הנ"ל ביום 29.7.20 (משמע, כחודש לאחר גזר הדין של בית משפט קמא) והחל בתהליך קבלה ואבחון. צוין במכתב שהוגש, כי המערער נמצא נקי מסמים ואלכוהול לפי בדיקות שנערכו במרכז "אלפטאם", וכן צוין, שהמערער מודאג מן המשפט ומן התוצאה שהוא עלול לשלם, מעלה מצוקה וקושי לנהל אורח חיים נורמטיבי ומבקש טיפול והכוונה. צוין עוד, כי המערער החל להשתלב בטיפול בהוסטל שיקומי, משתתף בשיחות טיפוליות ונמצא בשלב של אבחון.

צוין במכתב כי: "אנו רואים צורך שימשיך בטיפול אינטנסיבי. הבחור הזנח לאורך השנים ולא קיבל טיפול מתאים, זועק לעזרה, ויש בו פוטנציאל להשתקם".

ט. בישיבת בית-המשפט שהתקיימה ביום 24.9.20 חזר הסנגור על טענותיו כי הנסיבות מטות את כף המאזניים לכיוון הארכת המאסר המותנה חרף האמור בתסקיר שירות המבחן מיום 27.6.19, וכן צוין, שראוי למנף את ההליך הטיפולי שהחל בו המערער בעמותת "אלפטאם" גם אם זו התחילה לאחר גזר הדין.

כמו-כן חזר הסנגור על טענתו, שבית המשפט אינו מחויב לקבל את המלצת שירות המבחן, הואיל ולנגד עיני בית-המשפט ניצבים שיקולים נוספים ובהם גם פני הצדק. כמו-כן הדגיש הסנגור, שחלפו כחמש שנים בהם לא ביצע המערער כל עבירה ולא ניתן לטעון שהוא מסוכן.

בנוסף הטעים הסנגור, שהפעלת עונש המאסר המותנה בן שנה יביא לתוצאה בלתי מידתית (גם אם בית משפט קמא הורה על חפיפה לגבי חלק מתקופת המאסר המותנה) ואף זהו גורם שעל בית-המשפט לשקול בכובד ראש. עוד הצביע הסנגור על-כך, שבינתיים החל ההליך הטיפולי. לדעת הסנגור, לא הצליח המערער לעבור את המשוכה הראשונה של הליך טיפולי במסגרת שירות המבחן וכעת הוא עושה הליך טיפולי על חשבונו ותגובתו במסגרת הליך זה טובה יותר, והוא מצא את המקום לשיתוף פעולה ביתר קלות. הסנגור הוסיף, כי לבית המשפט שלערעור סמכות לבקש תסקיר משלים של שירות המבחן.

י. ב"כ המדינה הביעה את התנגדותה לקבלת הערעור, הדגישה, שלא זה המקרה בו יש להאריך את המאסר המותנה וציינה, כי תסקיר שירות המבחן שלילי ביותר, אין נטילת אחריות, המערער ניהל את ההוכחות בתיק, וגם בשלב התסקיר לא נטל אחריות. אין המלצה של שירות המבחן להארכת המאסר המותנה, יתר על כן, ההמלצה היא לענישה מוחשית ואין מקום לטענה שבית משפט קמא טעה כשהחליט שלא להאריך את המאסר המותנה. אדרבה, בית משפט קמא הקל עם המערער שהרי הוא חפף מחצית מתקופת המאסר המותנה שהפעיל.

באשר למסמך מיום 21.9.20 של עמותת "אלפטאם" ציינה ב"כ המדינה, שאין במסמך זה לשנות מן המסקנה שהרי גוף מטעם המדינה, שירות המבחן, בדק את המערער ונמצא שהוא אינו חפץ בטיפול ובשיקום ונוכח כל אלה אין עילה להתערב בגזר הדין של בית משפט קמא.

בנוסף הביעה ב"כ המדינה את התנגדותה להזמנת תסקיר משלים בציינה, כי זו הרשעתו השלישית של המערער בגין אלימות במשפחה כלפי רעייתו - המתלוננת. עצם ההחלטה להאריך מאסר מותנה היא דבר חריג, ותסקיר נוסף לא ישנה את התמונה.

ב"כ המדינה ערה לכך שבחמש השנים האחרונות לא נפתחו תיקים כנגד המערער, אבל לטעמה כשמדובר במי שזו העבירה השלישית של אלימות במשפחה, ומאסר מותנה של שנה ריחף מעל ראשו היה עליו להיזהר ולא לבצע עבירה נוספת ומה גם שאין מקום לטענה שהענישה היא חריגה.

י"א. בהחלטה מיום 24.9.20 צוין, כי בטרם יינתן פסק הדין ראוי שיהא מונח בפני בית המשפט תסקיר עדכני המשקף את מצבו הנוכחי של המערער.

הונח בפניו תסקירו של שירות המבחן מיום 27.12.20, בו נכתב, כי המערער מוסר, שכיום הוא גרוש מן המתלוננת, עובד מזה כשנה ומחצה בשטיפת משאיות ואף נשאר ללון במקום בו הוא עובד. תיאר, כי עזב את הכפר בו התגורר כדי להתרחק מחברה שולית, ומזה כמחצית השנה אינו צורך אלוהול, והשתתף במספר פגישות פרטניות בקהילת "אלפטאם". המערער מסר, שאין לו קשר לא עם גרושתו ולא עם בתו.

המערער חזר ושלל בפני שירות המבחן כי תקף את המתלוננת וטען, שהייתה ביניהם אלימות מילולית הדדית ועל כך הוא נוטל אחריות. המערער הביע נכונות לפנות לטיפול בתחום האלימות הזוגית ביחידה לטיפול באלימות במשפחה באום אל פחם.

בדיווח שהתקבל מגורמי הטיפול ביחידה לטיפול באלימות במשפחה צוין, שנכון למועד הכנת התסקיר נטל המערער חלק בשלוש פגישות וכן הופנה למרכז קשר כדי להסדיר פגישה עם בתו.

גורמי הטיפול ציינו עוד, שהמערער נמצא בתחילת התהליך של היכרות ובניית קשר ונראה כי מביע נכונות להמשיך הקשר הטיפולי, ואף נראה שכיום הוא מצליח להיעזר, ומכאן ההמלצה להמשיך הטיפול ביחידה זו. בדיקות שתן שמסר המערער נמצאו נקיות משימוש בסמים.

לא עלה בידי שירות המבחן ליצור קשר עם המתלוננת כדי לברר פרטים אודות מצבה כיום והקשר עם המערער. כמו-כן עולה, כי לא נפתחו תיקים חדשים כנגד המערער.

שירות המבחן ציין, כאמור כבר לעיל, שהמערער נמצא בתחילת התהליך הטיפולי ביחידה לטיפול באלימות במשפחה, ומכאן ההמלצה לדחות את הדיון בשלושה חודשים כדי לעקוב אחר מידת השתלבותו של המערער בטיפול ביחידה זו וכן לבחון את המשך הצורך בטיפול גם בתחום האלכוהול.

י"ב. כדי לאפשר הגשת תסקיר משלים ניתנה ביום 4.1.21 החלטה לביטול הישיבה שאמורה הייתה להתקיים ביום 7.1.21, והוזמן תסקיר משלים כאמור.

בתסקיר מיום 6.4.21 צוין, כי במהלך תקופת הדחייה היה המערער בקשר רציף עם שירות המבחן ובפגישה מסר כי הוא ממשיך לעבוד באותה עבודה, מביע שביעות רצון מעבודתו, ממשיך ללכת לפגישות הטיפוליות ביחידה לטיפול באלימות במשפחה באום אל פחם ומרגיש שהשיחות הטיפוליות עוזרות לו. מאז שהמערער מצוי ביחידה לטיפול באלימות הוא הפסיק את הטיפול בקהילת "אלפטאם".

כמו-כן מסר המערער, שהוא נמצא במערכת יחסים זוגית חדשה וכי הוא מעונין להתחתן. בנוסף, שלל המערער קשר עם המתלוננת והביע כאב על ניתוק הקשר מבתו.

לטענת המערער, הוא אינו צורך אלכוהול, ואף אינו מרגיש צורך כיום לטיפול בתחום האלכוהול, אך כן הביע רצון להמשיך הטיפול בו הוא משולב במסגרת שירות המבחן.

גורמי הטיפול ביחידה לטיפול באלימות דיווחו לשירות המבחן, שהמערער מתמיד להגיע לפגישות השבועיות ביחידה ועד כה השתתף ב-11 פגישות. המטפלת ציינה, שנראה כי המערער מיישם כלים שמקבל בשיחות הטיפוליות ומעונין לקיים מערכת יחסים זוגית שבה מתקיימת תקשורת תקינה. המטפלת המליצה על המשך טיפול ביחידה לטיפול באלימות.

בבדיקות שתן נמצא כי המערער נקי משימוש בסמים. לא נפתחו כנגדו בתקופה שחלפה תיקים חדשים.

לא עלה בידי שירות המבחן ליצור קשר עם המתלוננת, למרות הניסיונות שנעשו.

שירות המבחן הביא בחשבון במסגרת גורמי הסיכון את חומרת העבירה המיוחסת למערער וכן את עובדת ביצוע עבירות אלימות זוגית בעברו, כשעונשים שהוטלו עליו לא הרתיעוהו. לצד זאת, הביא שירות המבחן בחשבון במסגרת סיכויי השיקום, את ההתרשמות מן השינוי שערך המערער בחייו, העובדה שהתגרש מן המתלוננת והוא מדווח על ניתוק קשר עמה, יציבותו התעסוקתית כיום, ניתוק קשרים חברתיים, מעבר למגורים מחוץ לכפר, דיווחיו על הפסקת שתיית אלכוהול וכן ממצאי בדיקת השתן שמסר. בנוסף ציין שירות המבחן את שיתוף הפעולה המלא של המערער עם שירות המבחן במסגרת הפנייתו לשירות המבחן בהליך הערעור, וכן עם גורמי הטיפול ביחידה לטיפול באלימות במשפחה באום אל פחם. עוד הביא שירות המבחן בחשבון את העובדה שמדובר בעבירה משנת 2015, וכי מאז לא נפתחו כנגד המערער תיקים חדשים.

אמנם, כך העיר שירות המבחן, אין בידיו מידע מן המתלוננת לגבי הקשר של המערער עמה, כפי שבא לידי ביטוי כיום, הואיל והמאמצים לאתרה לא צלחו, אך במכלול הפרמטרים שנבדקו העריך שירות המבחן כי הסיכון להישנות התנהגות אלימה כלפי המתלוננת פחת. לכן סבור שירות המבחן, כי במקרה זה יש לבחור באפיק השיקומי ומכאן ההמלצה להטיל על המערער צו מבחן למשך שנה במסגרתו ימשיך את הטיפול ביחידה לטיפול באלימות במשפחה. במידת הצורך, וכל שיהא רושם שהמערער חזר לעשות שימוש באלכוהול, יופנה הוא לטיפול גם בתחום זה, ושירות המבחן יהווה עבור המערער גורם פיקוחי. במקביל יוארך המאסר המותנה התלוי ועומד כנגד המערער והדבר יהווה עבורו גבול ברור ומוחשי למניעת הישנות התנהגות דומה.

י"ג. בדיון שהתקיים בפנינו בשיבת 22.4.21, חזר ב"כ המערער על טענתו, שמאז ביצוע העבירה חלפו שש שנים, והעבירה בגינה הוטל בשעתו על המערער המאסר המותנה, בוצעה בשנת 2013. הסנגור הוסיף, שאמנם בתיקים הקודמים של המערער, וכן בתיק מושא הדיון שהתנהל בבית משפט קמא הניסיון לשלב את המערער בהליך טיפולי לא צלח, אבל דווקא כיום, כך טוען הסנגור, ניתן לראות שההליך הטיפולי מצליח וכי המערער עבר תהליך מאוד משמעותי עם עצמו ועם החברה שמסביבו ודרך המחשבה שלו השתנתה.

לדברי הסנגור, הפעלת המאסר המותנה שתביא לכך שיהא על המערער לרצות שנת מאסר מאחורי סורג ובריה לא תביא תועלת לא לאינטרס החברתי ולא לגרושתו של המערער או לבתו, איש לא ירוויח מכך, ואילו הליכה בדרך השיקום תביא לידי כך שהמערער לא יפול כאבן ריחיים על צווארה של החברה.

בתשובה לשאלת בית-המשפט ציין הסנגור, שאין למערער נכון להיום קשר עם גרושתו, ויהא צורך לבסס את הקשר עם בתו באמצעות מרכז הקשר. עוד ציין הסנגור, שהמערער מרגיש נתרם על ידי ההליך הטיפולי ומחויב להליך זה. כמו-כן במענה לשאלת בית-המשפט טען הסנגור, כי המערער מוסר שהמתלוננת נישאה שנית. הסנגור חזר על טענתו, שהפעלת עונש המאסר המותנה תביא לתוצאה בלתי מידתית.

י"ד. ב"כ המדינה התנגדה לקבלת הערעור וטענה, כי מדובר במי שהיה תלוי ועומד כנגדו עונש מאסר מותנה בגין עבירות אלימות כלפי בת זוגו והוא שב ופגע בבת זוגו ולכן הופעל המאסר המותנה בן 12 חודשים. לכן, למרות התסקיר החיובי עומדת ב"כ המדינה על דחיית הערעור והותרת העונש על כנו. הפרקליטה ציינה בתשובה לשאלתנו, כי אין לה מידע על-כך שבשנים האחרונות התלוננה גרושתו של המערער, אבל משביצע המערער את עבירת האלימות מושא הדיון כאן, מפעילה עבירה זו את עונש המאסר המותנה שהוטל עליו בשנת 2013, ולכן אין הצדקה להתערב בגזר-דינו של בית משפט קמא. ט"ו. לאחר שנתנו דעתנו לכתב האישום שהגישה המדינה כנגד המערער, לפרוטוקול העדויות ולהכרעת הדין שניתנה בבית משפט קמא, תסקיר שירות המבחן מיום 27.6.19 שהוגש לבית משפט קמא, טיעוני באי כוח הצדדים לעונש בפני בית משפט קמא, גיליון ההרשעות הקודמות של המערער, גזר-דינו של בית משפט קמא, נימוקי הודעת הערעור, טיעוניהם של באי כוח הצדדים בבית משפט זה בשיבות מיום 24.9.20 ומיום 22.4.21, תסקיר שירות המבחן מיום 27.12.20 והתסקיר המשלים מיום 6.4.21, הגענו לכלל מסקנה שדין הערעור להידחות.

ט"ז. המערער הורשע בעבירה לפי סעיף 382(ג) של חוק העונשין ולפיה: "העובר עבירה לפי סעיף 380 כלפי בן זוגו, כמשמעותו בסעיף קטן (ב), דינו - כפל העונש הקבוע לעבירה".

העבירה לפי סעיף זה היא עבירה מסוג פשע.

העונש המירבי למי שמבצע עבירה לפי סעיף 380 של חוק העונשין (תקיפה הגורמת חבלה ממשית) הוא: מאסר שלוש שנים, ומכאן שהעונש המירבי למי שמורשע בדין לפי סעיף 382(ג) של חוק העונשין הוא שש שנות מאסר.

פסיקת בתי המשפט מתייחסת בחומרה רבה לעבירות של אלימות במשפחה ועל בתי המשפט לתרום את חלקם במיגור תופעה מכוערת זו על דרך של החמרה בענישה.

לעניין זה מפנים אנו לע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (11.10.07):

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת האלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש. פערי הכוחות הם גדולים כשמדובר באלימות כלפי קטינים או כלפי בת זוג; באלימות במשפחה, נגישותם של קרבנות העבירה למערכת המשטרתית או למערכות הסיוע האחרות היא ענין מרכזי וקשה, הטעון רגשות חזקים, פחדים ואימה. הבושה, והרצון לשמור על שלמות המשפחה הופך לא אחת את התלונה על אלימות במשפחה למהלך קשה וטעון. לא אחת, קיימת תלות כלכלית ורגשית של בן הזוג המוכה בבן הזוג המכה, ותלות זו גם היא מקשה על חשיפת הפגיעה. גורמים אלה ואחרים בשילובם, משווים מימד מחמיר לעבירות אלימות במשפחה. נפוצותן של עבירות אלה, והצורך להגן על קרבנות האלימות שהם על פי רוב חסרי ישע, תורמים אף הם להחמרה הנדרשת בענישה בעבירות אלה". (ההדגשה שלנו).

כמו-כן: רע"פ 6577/09 צמח נ' מדינת ישראל (20.8.09):

"... עבירות האלימות והאיומים ככלל, וכנגד בנות זוג בפרט, הפכו זה מכבר לרעה חולה אשר בתי המשפט מצווים להיאבק בה. נכון הוא אומנם כי אין בכך כדי "להוציא" את נסיבותיו האישיות של הנאשם הקונקרטי מן המשוואה ואולם דורש הדבר מתן משנה תוקף לאותם אינטרסים של גמול ושל הרתעה, הן של העברין עצמו והן של עבריינים בכוח. בחינת נסיבות המקרה שבפנינו מלמדת כי נכון קבע בית המשפט המחוזי כי אין זה המקרה בו ניתן היה ללכת כברת דרך כה ארוכה לטובת המבקש. המדובר במבקש אשר אך זמן קצר טרם ביצע המעשים נשוא האישומים הושת עליו עונש של מאסר על תנאי מתוך הרצון ליתן לו את ההזדמנות לשקם את דרכיו. חרף זאת חזר המבקש וביצע מעשים דומים תוך שהוא ממרר חייה של המתלוננת, אף שלמרבה המזל נעצר טרם החמירו המעשים עד כדי פגיעה חמורה, כשם שלמרבה הצער מלמדת אותנו המציאות כי יכול היה לקרות. יש לברך על כך שהמבקש החל להפנים את הפסול שבהתנהגותו ופועל על מנת לשקם עצמו ובמיוחד כשנראה כי הדבר מעלה תוצאות חיוביות, ואולם, אין בכך כדי לאיין את חומרת מעשיו ואת הצורך להענישו באופן המשקף נכונה את סלידתה של החברה ממעשים אלו..." (ההדגשה שלנו).

בנוסף אנו מפנים ל-ע"פ 669/12 יוסף עמיאל נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (19.4.12):

"... קשה להלום כי בישראל של המאה העשרים ואחת, עדיין רווחת התופעה של אלימות במשפחה, ובמיוחד אלימות נגד בת זוג, משל הייתה רכוש וקניינו של הבעל. כל זאת, תוך ניצול פערי כוחות פיזיים, לעתים תוך ניצול תלות כלכלית ורגשית של בת הזוג, ותוך ניצול העובדה שהדברים מתרחשים בין כתלי הבית כשהם סמויים מן העין. התופעה מעוררת שאט נפש וסלידה, והענישה בעבירות אלה צריכה לשקף את המימד המחמיר של עבירות אלימות במשפחה, תוך הכרה בעוול ובנוזק הנפשי או הפיזי שנגרם לבת הזוג ובפגיעה בכבודה (ע"פ 4875/11 מדינת ישראל נ' פלוני בפסקה 12 (לא פורסם, 26.1.2012); ע"פ 322/12 מדינת ישראל נ' פלוני (לא פורסם, 18.4.2012)...)". (ההדגשה שלנו). עיינו גם ב-רע"פ 7887/20 עבד עאבדין נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (10.1.21), וכך גם רע"פ 7513/12 בלאל מרעי נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (22.10.12):

"דומני, כי יש צדק רב בגישתה של ערכאת הערעור, לפיה נגע האלימות במשפחה פוגע בשלום הציבור ובערכים יסודיים של החברה בישראל, ועל בית-המשפט מוטלת החובה להוקיע מעשים אלו, בדרך של ענישה משמעותית, אשר תעביר מסר שיפוטי חד וברור לעברייני האלימות במשפחה". (ההדגשה שלנו).

י"ז. על-כך יש להוסיף את הרשעותיו הקודמות של המערער, יליד שנת 1981.

(1) ביום 7.12.2011 נדון המערער בבית המשפט המחוזי ב-ת"פ (מחוזי חיפה) 8389-06-11 בגין עבירות שביצע ביום 29.5.2011:

תקיפת קטין וגרימת חבלה על ידי אחראי (כלפי בתו) לפי סעיף 368ב(א) סיפא של חוק העונשין, ובנוסף גם תקיפה סתם של בת זוגו (היא המתלוננת) לפי סעיף 382(ב) של חוק העונשין, ונגזרו עליו 18 חודשי מאסר בפועל וכמו כן מאסר מותנה בן 12 חודשים לתקופה של שלוש שנים והתנאי הוא שלא יעבור עבירות של אלימות פיזית במשפחה.

(2) ביום 19.11.13 נדון המערער בבית משפט השלום ב-ת"פ (שלום חדרה) 262-06-13 בגין עבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממש שבוצעה כלפי רעייתו-המתלוננת, לפי סעיף 382(ג) של חוק העונשין, למאסר בפועל של שישה חודשים והופעל במצטבר המאסר המותנה בן 12 חודשים שהוטל עליו בבית המשפט המחוזי, כך שבסך הכל נקבע שעל המערער לרצות 18 חודשי מאסר בפועל, זאת בנוסף ל-12 חודשי מאסר על-תנאי שלא יעבור עבירות של אלימות במשפחה. מעיון בכתב-האישום שהוגש כנגד המערער ביום 2.6.13 בתיק הנ"ל עולה, שבתאריך 28.5.13 תקף המערער את רעייתו-המתלוננת באופן שהיכה בה באגרוף באמצעות ידו בעינה השמאלית וכתוצאה מכך נגרמו לה חבלות של ממש: נפוחות והמטומה בעין שמאל (משמע, אותה חבלה בדיוק (בעין שמאל) שגרם המערער למתלוננת בתיק מושא הדיון כאן, כשנתיים בלבד לאחר העבירה הנ"ל שביצע ב-2013).

(3) ביום 6.9.2016 נדון המערער בבית משפט השלום ב-ת"פ (שלום חדרה) 19439-04-14 בגין עבירה של היזק לרכוש במזיד לפי סעיף 452 של חוק העונשין, ובגין עבירה של תקיפה סתם כלפי בת זוג (היא המתלוננת) לפי סעיף 382(ב) של חוק העונשין לשמונה חודשי מאסר על-תנאי, וכן התחייבות על סך 5,000 ₪ שלא לעבור עבירת אלימות פיזית שעונשה שתי שנות מאסר ומעלה.

העבירות הנ"ל, שבעטיין נשפט המערער ביום 16.9.16, בוצעו ביום 25.1.13, דהיינו, כארבעה חודשים בלבד בטרם נדון המערער בבית משפט השלום ביום 19.11.13 בגין העבירה אותה ביצע ביום 28.5.13.

מעיון בכתב-האישום שהוגש כנגד המערער בתיק הנ"ל עולה, שבתאריך 24.1.13 כשחזרה המתלוננת מעבודתה ביקש ממנה המערער כסף כדי לקנות סיגריות וכאשר סירבה התעצבן המערער, הפך כיסאות במטבח ויצא מן הבית. למחרת, 25.1.13 משנכנסה המתלוננת לחדר השינה כדי להחליף בגדים, וסירבה ליתן למערער כסף לקנות סיגריות, תקף אותה המערער באופן שחנק אותה עם שתי ידיו בצווארה ולאחר מכן נטל כיסא פלסטיק, זרק אותו לעברה וגרם לה לחבלות. כתוצאה מכך נגרמו למתלוננת חבלות בגבה וברגלה (ובנוסף לכך נשבר הכיסא).

י"ח. כמצוין כבר לעיל, נדון המערער בבית משפט השלום ב-ת"פ 262-06-13 ל-18 חודשי מאסר בפועל ביום 19.11.13, והעבירה מושא התיק שבפנינו ארעה ביום 24.4.15, מכאן, שהעבירה שבה אנו דנים בוצעה כמחצית השנה לערך לאחר שהמערער סיים לרצות את עונש המאסר בפועל בגין התיק הקודם שבו הוא תקף את רעייתו המתלוננת (לפי תסקיר שירות המבחן שוחרר מן המאסר בנובמבר 2014).

כפי שכבר פירטנו לעיל, בתיק מושא הדיון כאן, שבו הורשע המערער על ידי בית משפט קמא לאחר שמיעת הראיות, בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממש (בת-זוג), שוב תקף המערער את רעייתו-המתלוננת, והיכה בה בידו בעינה השמאלית וזאת על רקע יציאתה של המתלוננת לחתונה, באישורו של המערער, אך נוכח התעכבותה לחזור לביתם וחשדו שהמתלוננת בוגדת בו תקף המערער את המתלוננת.

י"ט. בצדק קבע בית משפט קמא בגזר הדין שמידת הפגיעה של המערער בערכים המוגנים (זכותו של אדם לשמירה על בטחונו האישי ועל גופו, וההגנה לה זכאי כל אדם (וביתר שאת בת זוג) להגנה מפני פגיעה אלימה בו) היא ממשית, זאת לאחר שהיכה בעינה השמאלית של רעייתו וגרם לה לאדמומיות ונפיחות סביב עין שמאל ובארובת עין שמאל. תמימי דעים אנו עם בית משפט קמא כי "מעשיו אלו מלמדים על פגיעה משמעותית בערכים המוגנים ויש בהם משום הטלת אימה והשפלה של המתלוננת" (פסקה 8 בגזר הדין של בית משפט קמא).

את מתחם הענישה העמיד בית משפט קמא על סף תחתון של שישה חודשי מאסר ועד רף עליון של 12 חודשי מאסר והטיל על המערער שישה חודשי מאסר בפועל, דהיינו בהתאם לסף התחתון של מתחם הענישה.

בית משפט קמא עמד על-כך שהתנהגות המערער עשויה הייתה להוביל לנזק פיזי ונפשי חמור למתלוננת, יותר ממה שנגרם לה בפועל והוסיף, שכתוצאה מהתנהגות המערער נגרמה למתלוננת חבלה כמתואר בכתב-האישום.

בשים לב לתסקיר שירות המבחן מיום 27.6.19 ציין בית משפט קמא, שהסיבות שהביאו את המערער לביצוע העבירה הן דפוסי שליטה ורכושנות כלפי בת זוגו, ותפיסת האישיה כנחותה ממנה ובעלת תפקיד הצריך לתת מענה לצרכיו.

מתסקיר שירות המבחן שהונח בפני בית משפט קמא עלה, כי המערער אינו נוטל אחריות על המיחוס לו וטוען שכאשר חזרה המתלוננת לביתם, הבחין הוא במכה שקיבלה בעין, ולגרסתו היא סיפרה לו כי נפצעה כשנתקעה בעמוד ברחוב. באותו תסקיר מיום 27.6.19 ציין שירות המבחן, שהמערער אינו מכיר בנזקקותו לטיפול, קיים קושי בשיתוף הפעולה בינו לבין שירות המבחן, קיים סיכון להישנות התנהגות אלימה כלפי רעייתו, ויש להטיל עליו ענישה מוחשית שתהווה עבורו גבול ברור להישנות התנהגות דומה.

בית משפט קמא הוסיף, כי לא שוכנע שהמערער הפנים את חומרת מעשיו, ומכיוון שמתסקיר שירות המבחן עולה, כי לא ניכר שהסיכון שהמערער יחזור על מעשיו פחת, הרי הפעלת המאסר המותנה בן 12 חודשים התלוי ועומד כנגד המערער לא תביא לתוצאה בלתי צודקת ובלתי מידתית.

נוכח כל האמור לעיל, הפעיל בית משפט קמא, כאמור כבר לעיל, את 12 חודשי המאסר בפועל שהוטלו על המערער ב- ת"פ 262-06-13, מחציתם בחופף לששת חודשי המאסר בפועל ומחציתם במצטבר, כך שבסך הכל על המערער לרצות 12 חודשי מאסר בפועל.

כ. אנו סבורים, שאין הצדקה להתערב בעונש המאסר בפועל בן ששת החודשים שהטיל בית משפט קמא על המערער, וזאת נוכח חומרת העבירה שביצע בתיק מושא הדיון כנגד רעייתו דאז - המתלוננת (תקיפה הגורמת חבלה ממש), ובהתחשב בהלכה הפסוקה ממנה עולה, כי על בתי המשפט להחמיר בענישה כלפי מי שמתנהג באלימות כלפי בת הזוג, במטרה לסייע במיגור תופעה מכוערת זו.

על-כך יש להוסיף את הרשעותיו הקודמות של המערער מהן עולה בבירור, שאין זו הפעם הראשונה שבה הרים המערער את ידו כלפי מי שהייתה רעייתו (כיום גרושתו), וגרם לה לחבלה ממשית ונוספת, כי באירוע שהתרחש ביום 29.5.11 המערער אף גרם חבלה לבתו הקטינה.

יתר על כן, עונשי המאסר בפועל הלא קצרים שריצה המערער, והמאסרים המותנים שהיו תלויים ועומדים כנגדו אף לא הרתיעוהו מלחזור ולתקוף את רעייתו דאז.

חסד עשה בית משפט קמא עם המערער כשהסתפק בהטלת עונש מאסר בן שישה חודשים (לפי הרף התחתון של מתחם הענישה) חרף חומרת העבירה וההרשעות הקודמות.

כ"א. האם יש מקום ליישם במקרה שבפנינו את הוראת סעיף 40ד(א) לחוק העונשין ולפיה: "קבע בית-המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו..."?

כ"ב. מעיון בתסקיר הראשון שנערך בעניינו של המערער (27.6.19) עולה, כי המערער שלל בפני שירות המבחן אלימות פיזית כלפי המתלוננת לאורך השנים. באשר לבת המשותפת שנמצאת במשפחת אומנה מסר המערער, כי אינו נמצא עמה בקשר ואינו נוסע לבקרה, לטענתו מחמת המרחק הפיזי. המערער התקשה לקחת אחריות על חלקו בניתוק הקשר עם בתו ונטה להשליך זאת על הקונפליקט בינו לבין המתלוננת, וכן מסר, נכון לאותו מועד, כי הוא פרוד מן המתלוננת מזה כשלוש שנים, וכי היא עזבה את הבית ולדבריו נמצאת בקשר זוגי חדש.

שירות המבחן ציין, שהמערער הופנה אליו לראשונה בשנת 2011 בגין עבירות אלימות כלפי בת זוגו ותקיפת קטין ב-ת"פ 8389-06-11 (מחוזי חיפה). המערער נדון אז ל-18 חודשי מאסר בפועל.

בהמשך, כך צוין בתסקיר מיום 27.6.19, באבחון שערך שירות המבחן בעניינו של המערער בשנת 2016 ב-ת"פ 19439-04-14 (שלום חדרה) צוין, בין יתר הדברים, שהמערער מאופיין בנוקשות קוגניטיבית ובקושי ניכר להגמיש את תפיסותיו המגדריות ונטה להשליך את האחריות לבעייתיות בקשר הזוגי על אשתו והציג אותה כמי שאחראית על ההתרחשויות בתוך המשפחה.

עוד צוין בהקשר זה, כי המערער התקשה להתמודד עם תחושת דחייה ופרידה וכי הוא פועל מתוך צורך לשליטה ותחושת בעלות ורכושנות על אשתו, וזאת הוא עושה באלימות.

כמו-כן התרשם אז שירות המבחן, כי בשעה שהמערער חווה תחושות של חוסר אונים, דחייה, תסכול, וכעס, הוא עלול להגיב בתוקפנות ובאימפולסיביות. שירות המבחן העריך אז כי מדובר בגבר אלים המהווה סיכון לאשתו, והמליץ בפניו לקבל טיפול תרופתי-הרגעתי, אך המערער מסר שהוא אינו רואה צורך בכך ואינו סובל מבעיה כלשהי.

בהתייחס לעבירה מושא הדיון שבפנינו ציין שירות המבחן בתסקירו מיום 27.6.19, שהמערער לא נטל אחריות על המיוחס לו, תיאר שבאותו ערב יצאה המתלוננת באישורו לחתונה ביחד עם חברה שלה, שלל כי תקף אותה ומסר, שכאשר שבה הביתה הבחין במכה שקיבלה בעין ולדבריו היא סיפרה לו שנתקעה בעמוד ברחוב. כמו כן התקשה המערער להתייחס בפני שירות המבחן לחזרתיות שבביצוע עבירות אלימות כלפי בת זוגו ומסר, שהוא אינו רואה את עצמו כגבר אלים. באותו תסקיר הוסיף שירות המבחן, כי המתלוננת תיארה את המערער כגבר קנאי ורכושני, וכן מסרה, בין היתר, כי היא מעוניינת להתגרש ממנו ולהחזיר את בתם על-מנת שזו תתגורר עמה.

באשר להערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום ציין שירות המבחן בתסקירו מיום 27.6.19, שלמערער דפוסי שליטה ורכושנות כלפי רעייתו, והוא תופס את האישה כנחותה ממנו ובעלת תפקיד הצריך לתת מענה לצרכיו. עוד צוין, בין יתר הדברים, שהמערער נוטה להשליך את הקשיים בקשר הזוגי וכן את התנהלותו כלפי אשתו על חוסר עמידתה של המתלוננת בתפקידיה, והוא אינו מכיר בבעייתיות שבהתנהגותו.

צוין עוד בתסקיר מיום 27.6.19: "על אף העובדה כי ריצה 2 תקופות מאסר בגין ביצוע עבירות כלפי האישה עדיין אינו מכיר, הן בהיותו גבר אלים ופוגעני כלפי אשתו והן בהתנכרותו לבתו... גם בקשר מולנו כיום ניכר היה כי התייחסותו מצומצמת ומטשטשת הבעייתיות שבהתנהגותו לאורך השנים וג'ומעה אינו מכיר בנזקקותו לטיפול בתחום האלימות הזוגי...".

הערכת שירות המבחן הייתה, כי עדיין קיים סיכון להישנות התנהגות אלימה כלפי רעייתו, ולכן סבר שירות המבחן, בתסקירו מיום 27.6.19, שיש להטיל על המערער ענישה מוחשית שתהווה עבורו גבול ברור מהישנות התנהגות דומה.

כ"ג. גזר-דינו של בית משפט קמא ניתן ביום 23.6.20 ועל פיו, כמצוין כבר לעיל, נדון המערער לשישה חודשי מאסר בפועל, וכן הופעל המאסר המותנה בן 12 החודשים, מחציתו בחופף ומחציתו במצטבר, כך שבסך הכל נגזר על המערער לרצות 12 חודשי מאסר בפועל.

כחודש לאחר שניתן גזר-דינו של בית משפט קמא החל המערער, ביום 29.7.20, בתהליך קבלה ואבחון בקהילה הטיפולית "אלפטאם" (מרכז משולב לטיפול בהתמכרויות ושיקום אסירים). במסמך מיום 21.9.20 שהגיש הסנגור צוין, שהמערער נמצא נקי מסמים ומאלכוהול לפי בדיקות שנערכו ב"אלפטאם" ונמסר, כי המערער מודאג מעניין המשפט ומן התוצאה שהוא עלול לשלם, מעלה מצוקה וקושי לנהל אורח חיים נורמטיבי ומבקש טיפול והכוונה. צוין עוד, כי המערער החל להשתלב בטיפול בהוסטל שיקומי, משתתף בשיחות טיפוליות, נמצא בשלב אבחון ובניית תכנית ממוקדת עבורו.

נמסר עוד במסמך, כי מרכז "אלפטאם" רואה צורך בכך שהמערער ימשיך בטיפול אינטנסיבי ויש בו פוטנציאל להשתקם.

כ"ד. בדיון שהתקיים ביום 24.9.20, הוחלט, לאחר שמיעת טענות באי כוח הצדדים, כי בטרם יינתן פסק הדין בערעור, ראוי שיהא מונח בפני בית המשפט תסקיר עדכני של שירות המבחן שישקף את מצבו של המערער כיום, תוך התייחסות, בין היתר לכך, שהמערער החל הליכי קבלה ואבחון ביום 29.7.20 במסגרת הקהילה הטיפולית "אלפטאם". מעיון בתסקיר שהונח בפנינו ביום 27.12.20 עולה, כי במפגש שנערך בשירות המבחן מסר המערער, שכיום הוא גרוש מן המתלוננת, עובד מזה כשנה ומחצה בעסק לשטיפת משאיות, ונותר ללון שם בלילה. עוד ציין, כי עזב את הכפר בו התגורר כדי להתרחק מחברה שולית וניתק את כל הקשרים החברתיים שהיו לו שבמחיצתם נהג לצרוך אלכוהול, וכן מסר לשירות המבחן, שמזה כמחצית השנה הוא אינו צורך אלכוהול, ופנה לקהילת "אלפטאם" כדי לקבל עזרה ומבין שצריכת האלכוהול השפיעה עליו לרעה. כמו-כן מסר המערער לשירות המבחן, שאין לו כל קשר עם גרושתו ועם בתו. באשר להתנהגותו האלימה של המערער נכתב בתסקירו הנ"ל של שירות המבחן כך: "בנוגע להתנהגותו האלימה בעבירה נשואת הדיון, חזר ושלל כי תקף את אשתו דאז, ציין כי מבין כיום שהייתה אלימות מילולית הדדית ביניהם ועל כך לוקח אחריות..." (ההדגשה שלנו).

המערער הביע בפני שירות המבחן נכונות לפנות לטיפול בתחום האלימות הזוגית ביחידה לטיפול באלימות במשפחה באום אל פחם. מן הדיווח שהגיע אל שירות המבחן, נכון לאותו מועד, צוין, כי הוא נטל חלק בשלוש פגישות וכן צוין, כי המערער מצליח לשותף בתכנים אישיים בהתאם ליכולתו, הוא נמצא בתחילת התהליך של היכרות ובניית קשר, מביע נכונות להמשיך את הקשר הטיפולי, וגורמי הטיפול ממליצים על-כך ובדיקות שתן שמסר היו נקיות משימוש בסמים. עוד צוין, כי לא עלה בידי שירות המבחן ליצור קשר עם המתלוננת כדי לברר את מצבה כיום ואת הקשר שלה עם המערער.

שירות המבחן סבר באותו תסקיר, כי הואיל והמערער מצוי בתחילת תהליך טיפולי יש מקום לתת הזדמנות לאפיק הטיפולי, ולכן הומלץ על דחיית הדיון למשך שלושה חודשים.

כ"ה. בתסקירו המשלים של שירות המבחן מיום 6.4.21 צוין, כי במהלך תקופת הדחייה היה המערער בקשר רציף עם השירות ומסר, שהוא ממשיך לעבוד ולהתגורר בעסק לשטיפת משאיות בפרדס חנה ומביע שביעות רצון מעבודתו, וכן ציין, שהמשיך ללכת לפגישות ביחידה לטיפול באלימות במשפחה ולדבריו, השיחות הטיפוליות מסייעות לו להבין כיצד להתנהג במערכת יחסים זוגית וכיצד ללמוד לשלוט על הכעס, וכן הוסיף, שהוא נמצא במערכת יחסים זוגית חדשה ומעונין להתחתן. עוד מסר המערער לשירות המבחן, שאין לו קשר עם המתלוננת והביע געגועים עקב ניתוק הקשר מבתו, ולדבריו, אף פנה לסיוע לגורמי הרווחה. כמו-כן מסר, שאינו צורך אלכוהול והוא מבין שצריכת האלכוהול השפיעה על התנהגותו ונטייתו להגיב בתוקפנות.

עוד ובנוסף מסר המערער, כי מאז החל את הטיפול ביחידה לטיפול באלימות באום אל פחם הוא הפסיק את הטיפול בקהילת "אלפטאם" ואינו חש כיום צורך בטיפול בתחום האלכוהול.

גורמי הטיפול ביחידה לטיפול באלימות מסרו לשירות המבחן, כי המערער מתמיד להגיע לפגישות השבועיות ביחידתם (נכון למועד התסקיר: 11 פגישות) וצוין, שבפגישות הוא מקבל כלים להביע את צרכיו ורגשותיו באופן מילולי ולומד להכיר ולכבד את צרכי בת זוגו, ולדעת המטפלת, ניכר כי הוא מיישם את הכלים שהוא מקבל בשיחות אלה ומעונין לקיים מערכת יחסים זוגית בתקשורת תקינה. הומלץ על המשך הטיפול ביחידה זו.

בדיקות השתן נמצאו נקיות משימוש בסמים.

גם בתסקיר זה צוין, שהמאמצים של שירות המבחן ליצור קשר עם המתלוננת לא צלחו. כמו-כן צוין, שלא נפתחו כנגד המערער תיקים נוספים.

שירות המבחן פירט בתסקירו את גורמי הסיכון בעניינו של המערער ולמולם את גורמי הסיכוי לשיקום והוסיף, שאמנם אין בידיו מידע מן המתלוננת על הקשר של המערער עמה, כפי שבא לידי ביטוי היום, הואיל והמאמצים לאתרה לא צלחו, ואולם במכלול הפרמטרים מעריך שירות המבחן, כי הסיכון להישנות התנהגות אלימה כלפיה פחת.

שירות המבחן סבר, כי במקרה זה יש לבחור באפיק השיקומי ומכאן ההמלצה להטיל על המערער צו מבחן למשך שנה במסגרתו ימשיך את הטיפול ביחידה לטיפול באלימות במשפחה ובמידת הצורך יופנה גם לטיפול בתחום השימוש באלכוהול, וכן המליץ שירות המבחן על הארכת המאסר המותנה התלוי ועומד כנגד המערער.

כ"ו. נתנו דעתנו לכל המפורט בשלושת תסקירי שירות המבחן שבפנינו והגענו לכלל מסקנה שלא ניתן לקבוע בהתאם לסעיף 40ד(א) של חוק העונשין כי: "הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם".

ניצבת לנגד עינינו העובדה שזו הפעם הרביעית שהמערער תקף את המתלוננת, שהיא כיום גרושתו, כשעונשי מאסר בפועל לתקופה לא קצרה שהוטלו עליו פעמיים, וכן עונש מאסר על-תנאי שהיה תלוי ועומד כנגדו, לא הרתיעוהו מלחזור ולגרום חבלה של ממש למתלוננת.

ראוי עוד לציין, כי בגין האירוע הראשון שהתרחש ביום 29.5.11 הורשע המערער לא רק בתקיפה סתם של המתלוננת אלא גם בתקיפת בתו (שהייתה אז תינוקת) וגרימת חבלה על ידי אחראי לפי סעיף 368ב(א) סיפא של חוק העונשין.

לאחר האירוע הראשון הנ"ל חזר ותקף המערער את המתלוננת תקיפה סתם ביום 25.1.13. ארבעה חודשים מאוחר יותר ביום 28.5.13, גרם המערער למתלוננת חבלה של ממש, וביום 24.4.15 התרחש האירוע מושא הדיון כאן. כ"ז. עוד יודגש, כי למרות התהליך שעובר המערער במסגרת שירות המבחן ובמסגרת היחידה לטיפול באלימות במשפחה, העובדה המצערת היא שגם כיום חוזר ושולל המערער כי תקף את רעייתו דאז (המתלוננת), ולטענתו, הייתה ביניהם אלימות מילולית הדדית. מכאן שהמערער לא הפנים את חומרת התנהגותו האלימה, שבאה לידי ביטוי לא רק בעבירה מושא הדיון כאן, אלא גם בשלוש הרשעותיו הקודמות, דהיינו, המערער חזר ותקף את המתלוננת וגרם לה באירוע מיום 24.4.15 חבלה של ממש (אדמומיות ונפיחות סביב עין שמאל ובארובת עין שמאל). כזכור, גם באירוע שהתרחש אך שנתיים קודם לכן (ביום 28.5.13), גרם המערער למתלוננת לנפיחות והמטומה בעין שמאל. כ"ח. על-מנת שניתן יהיה לקבוע שנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, חייבת להיות בראש וראשונה הפנמה של חומרת התנהגותו כלפי נפגע העבירה, ובענייננו, נוטל המערער אחריות רק על-כך ש"הייתה אלימות מילולית הדדית ביניהם". מכאן, שהמערער לא הפנים את חומרת התנהגותו. יתר על כן, גם לא עולה מן התסקירים שהמערער מביע חרטה על התנהגותו האלימה כלפי המתלוננת והחבלות שספגה ממנו, ואינו מביע אמפתיה כלפי הסבל שסבלה כתוצאה מכך. אין צריך לומר, שאף בפני בית משפט קמא לא הביע המערער, בשלב הטיעונים לעונש, חרטה והתנצלות על מעשיו. כ"ט. נוסף עוד, שמעיון בתסקירים מיום 27.12.20 ו-6.4.21 עולה, שחלק לא מבוטל מן האמור בתסקירים אלה מתבסס על מוצא פיו של המערער מבלי שהדברים נבחנו, ומבלי שהומצא סימוכין לדבריו, הגם שלשאלת נכונותם של דברים אלה יש השלכה על הערכת מידת הסיכון הנשקפת מן המערער. בנוגע לצריכת האלכוהול צוין בתסקירים כי: "בפנינו מסר כי אינו צורך אלכוהול...". נכתב עוד, כי המערער ניתק את הקשרים החברתיים שבמחיצתם נהג לצרוך אלכוהול, וכן שבחר להפסיק את הטיפול בקהילת "אלפטאם" מאז החל את הטיפול ביחידה לטיפול באלימות, וזאת, לדבריו, משום שאינו חש צורך בטיפול בתחום האלכוהול. כאמור, דברים אלה מתבססים על דבריו של המערער בעצמו. גם טענת המערער אשר שלל קשר עם המתלוננת לא נבחנה על ידי שירות המבחן, שהעיר, הן בתסקיר מיום 27.12.20, והן בתסקיר מיום 6.4.21, שלא עלה בידו ליצור קשר עם המתלוננת כדי לברר את מצבה כיום ואת שאלת הקשר בינה לבין המערער, נכון להיום.

אף טענת המערער, שלפיה עזב את מקום מגוריו הקודם בג'סר א-זרקא כדי להתרחק מחברה שולית, וכי הוא עובד מזה כשנה ומחצה בעסק לשטיפת משאיות בפרדס חנה, לן שם בלילה, ושומר על המקום, היא טענה שבאה מפי המערער, ומן האמור בתסקירים לא עולה שנערך בירור עם המעסיק שלו.

ל. ערים אנו לכך, שהמערער נטל חלק עד כה ב-11 פגישות ביחידה לטיפול באלימות במשפחה, וכי לדברי מי שמטפלת בו הוא מיישם את הכלים שמקבל בשיחות אלה ומעונין לקיים מערכת יחסים זוגית תקינה כיום, ומכאן שחלה כנראה התקדמות מסוימת במצבו של המערער לעומת התסקיר הראשון מיום 27.6.19, ואולם, עדיין ארוכה הדרך מלקבוע שיש סיכוי של ממש כי המערער ישתקם, כנדרש לפי סעיף 40ד(א) של חוק העונשין.

נזכיר שוב, כי המערער, גם כיום אינו נוטל אחריות על האלימות הפיזית הקשה שנקט בה כלפי המתלוננת (כעולה גם מהרשעותיו הקודמות), אלא נוטל אחריות לגבי "אלימות מילולית הדדית ביניהם".

לא עולה מן התסקירים שהמערער מביע חרטה על האלימות הפיזית בה נקט, לא ניכר שהוא מגלה אמפתיה כלפי המתלוננת, וכמפורט כבר לעיל, חלק לא מבוטל מן התשובות לשאלות עובדתיות שעשויה להיות להן חשיבות לגבי הערכת מידת המסוכנות מצד המערער - לא נבחנו, ולא הובאו סימוכין לביסוס הדברים, למעט מוצא פיו של המערער.

נוכח האמור, איננו סבורים שקיימת הצדקה לחרוג לקולא ממתחם הענישה. לפיכך, עונש המאסר של שישה חודשים בפועל שהטיל בית משפט קמא על המערער, לפי הרף התחתון של מתחם הענישה, משקף למעשה פסיקה לקולא, חרף הרשעותיו הקודמות של המערער בגין אלימותו החוזרת ונשנית כלפי המתלוננת, וזאת תוך התחשבות לקולא, בין היתר, גם בחלוף השנים שמאז ביצוע העבירה מושא הדיון כאן ועד מועד מתן גזר הדין.

ל"א. משהגענו, כאמור כבר לעיל, למסקנה לפיה אין הצדקה לחרוג לקולא ממתחם הענישה, וכי עונש המאסר בן שישה חודשים בפועל שהטיל בית משפט קמא על המערער בגין העבירה מושא הדיון משקף למעשה פסיקה לקולא, מתבקשת מאליה המסקנה לפיה לא ניתן להאריך את המאסר המותנה בן 12 החודשים התלוי ועומד כנגד המערער ושנגזר עליו ב-ת"פ (שלום חדרה) 262-06-13, וזאת בשים לב להוראת סעיף 56(א) של חוק העונשין.

למרות האמור לעיל, רואים אנו לנכון לבחון לעיצומו של עניין את השאלה: האם יש הצדקה להיעתר לבקשתו של המערער להורות על הארכת המאסר המותנה (וממילא להורות על ביטול ששת חודשי המאסר בפועל שהוטלו עליו בגין העבירה מושא הדיון כאן)?

סעיף 56(א) של חוק העונשין קובע כי:

"בית-המשפט שהרשיע נאשם בשל עבירה נוספת ולא הטיל עליו בשל אותה עבירה עונש מאסר רשאי, על אף האמור בסעיף 55 ובמקום לצוות על הפעלת המאסר על-תנאי, לצוות, מטעמים שיירשמו, על הארכת תקופת התנאי או חידושה לתקופה נוספת שלא תעלה על שנתיים, אם שוכנע בית-המשפט שבנסיבות העניין לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על-תנאי". (ההדגשה שלנו).

עוד נוגע לענייננו בסוגיה זו סעיף 58 של חוק העונשין:

"מי שהוטל עליו עונש מאסר בשל עבירה נוספת והופעל נגדו עונש המאסר על-תנאי, יישא, על אף האמור בסעיף 45, את שתי תקופות המאסר בזו אחר זו, זולת אם בית-המשפט שהרשיעו בשל העבירה הנוספת ציווה, מטעמים שיירשמו, ששתי התקופות כולן או מקצתן יהיו חופפות".

ל"ב. לטעמו של הסנגור, בהתחשב בכך שמאז העבירה מושא הדיון חלפו כשש שנים, שבהן לא נפתח כנגד המערער תיק חדש, ובהינתן העובדה שהמאסר המותנה בן 12 החודשים הוטל על המערער בגין עבירה שבוצעה מלפני כ-8 שנים, ובהתחשב, בין היתר, גם בכך שהמערער התגרש מן המתלוננת, ונוכח התסקיר העדכני של שירות המבחן, לא יהא זה ראוי להטיל על המערער עונש מאסר בפועל, ולכן, כך נטען, יש להימנע מלהטיל על המערער עונש מאסר בגין העבירה מושא הדיון, ויש להורות על הארכת המאסר המותנה בן 12 החודשים.

איננו סבורים כך. מסקנתנו היא שבנסיבות העניין שבפנינו צדק בית משפט קמא משהורה על הפעלת המאסר המותנה בן 12 החודשים שהיה תלוי ועומד כנגד המערער, שהוטל אף הוא בגין תקיפה הגורמת חבלה של ממש לרעייתו, שבוצעה ביום 28.5.13, כשנתיים בלבד בטרם ביצע את העבירה מושא הדיון כאן (24.4.15), וכבר ציינו לעיל, שחסד עשה בית משפט קמא עם המערער כשהסתפק בהטלת עונש של שישה חודשי מאסר בפועל, חרף העובדה שזו הפעם הרביעית בה מורשע המערער בעבירת אלימות כנגד המתלוננת.

ל"ג. ערים אנו להמלצת שירות המבחן בתסקירו העדכני, שסבר כי יש מקום להורות על הארכת המאסר המותנה, ואולם בהתאם לפסיקה שיקוליו של שירות המבחן אינם חופפים בהכרח את שיקוליו של בית-המשפט.

עיינו בדברי כב' הנשיא מ' שמגר ז"ל ב-ע"פ 344/81 מדינת ישראל נ' שחר סגל, פ"ד לה(4) 313, בעמ' 318 (להלן: "עניין סגל"):

"(ד) שיקוליו של שירות המבחן למבוגרים אינם חופפים בהכרח את שיקוליו של בית המשפט, וזאת, בין היתר, מאחר שהוא אינו מופקד על הראייה הכללית, הבוחנת גם את אלמנט ההרתעה הכללי ונתונים כיוצא באלה. לכן, אין לבוא בטרניה אל שירות המבחן, אם הוא נותן דעתו בעיקר לאינטרס האישי של הנאשם, ואף מוכן להציע הצעות לשיקום, המעוגנות, לעתים, בהערכה ובהתרשמות ותו לא. השירות רואה את עיקר מעייניו במיצוי של היבט מוגדר של הנתונים, הנאספים לקראת ההכרעה השיפוטית, ובית המשפט הוא שיוצר את האיזון הנאות בין הנתונים השונים ומופקד על ראייתו של השלם להבדיל מן הקטע או המקוטע. מכאן כי אל הדברים, העולים מן התסקיר, מצטרפים, בדרך כלל, נתונים רלוואנטיים נוספים, המשמשים יסוד לשיקוליו של בית המשפט, כגון מהות העבירה, הלקחים לגבי האיש ומעשיו, כפי שהם מתגבשים בראייתו של בית המשפט, ועוד". (ההדגשה שלנו).

כמו-כן עיינו בדברי כב' השופט ג' קרא ברע"פ 5986/17 איתמר הפטר נ' מדינת ישראל בפסקה 9 (27.7.17): "כידוע, הכלל בכגון אלו הוא כי המלצת שירות המבחן היא שיקול אחד ממכלול השיקולים העומד בפני בית-המשפט ואין הוא מחויב לאמצה (רע"פ 8399/15 קדוש נ' מדינת ישראל (19.5.2016)). ואכן, בנוסף לשיקולי השיקום הובאו בחשבון חומרת העבירות וריבויין והעובדה כי בעת ביצוע העבירות היה עונש מאסר מותנה תלוי מעל ראשו של המבקש..." (ההדגשה שלנו).

ל"ד. עוד ראוי להפנות לדבריו של כב' הנשיא מ' שמגר ז"ל, שנכתבו אף הם בעניין סגל, בפסקה 7, וזאת באשר לשאלת מידת התחשבותו של בית-המשפט בנסיבות האישיות של נאשם:

7. "הנסיבות האישיות של נאשם - לרבות אופיו והתנהגותו הכללית והסיכון שיעבור עבירות נוספות - הן לעולם שיקול רלוואנטי בקביעת מידת העונש, כל עוד אין מדובר באישום, הקובע עונש חובה. אולם הנסיבות הללו אינן ממצות את מה שטעון שיקול עובר לגזרת העונש, ויש בהן רק נדבך אחד או מרכיב אחד מתוך מרכיבים מספר. זאת ועוד, המשקל היחסי של הנסיבות האישיות בזיקתן לעבירה ולנסיבותיה משתנה ממקרה למקרה, וכל עוד אין מדובר בנסיבות יוצאות דופן, מקובל, בדרך כלל, כי ככל שחומרת העבירה גוברת, הרי לצורך קביעת מידת העונש פוחת משקלן היחסי של הנסיבות האישיות המקילות". (ההדגשה שלנו).

ל"ה. נוסף, שהארכת תקופת התנאי היא בבחינת חריג. בית המשפט יורה על הארכה כאמור רק מקום בו הפעלת המאסר המותנה לא תהא צודקת בנסיבות העניין. יובהר עוד, שעצם אורכו של עונש המאסר המותנה שהוטל בגין ההליך הקודם אינו טעם מיוחד להארכתו.

אנו מפנים לדברי כב' השופטת (בדימוס) א' פרוקצ'יה ב-רע"פ 7391/08 מחאג'נה נ' מדינת ישראל, בפסקה 20 (14.9.09), ויצוין שגם שם, המאסר המותנה שבית המשפט הורה על הפעלתו היה בן 12 חודשים:

"על-פי מצוות החוק, הארכת תקופת תנאי אפשרית "מטעמים שיירשמו... אם שוכנע בית המשפט שבנסיבות הענין לא יהיה זה צודק להפעיל את המאסר על תנאי" (סעיף 56(א) לחוק העונשין תשל"ז-1977; וכן ע"פ 4517/04 מסראווה נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(6) 119, 127 (2005)); שיקול הדעת הניתן לבית המשפט בהארכת עונש מאסר מותנה מתמקד במצבים שבהם מוצדק לתת לנאשם הזדמנות נוספת לחזור לדרך הישר, כאשר הוא מראה סימנים המניחים יסוד לציפייה כי כך יהיה. עצם אורכו של עונש המאסר על תנאי שהוטל בגין הליך קודם אינו טעם מיוחד להארכתו, במיוחד כאשר הנאשם אינו מראה סימנים אמיתיים של הכרה והפנמה של משמעות התנהגותו הפלילית. הימנעות מהטלת עונש מאסר בפועל והארכת תקופת התנאי רק בשל היקפו של עונש המאסר על תנאי שיש להפעילו, אינה מתיישבת עם קו עונשי אפקטיבי וראוי בנסיבות מקרה זה". (ההדגשה שלנו).

עיינו בעניין זה גם בדברי כב' השופט (בדימוס) א' שהם ב-רע"פ 2801/14 קניבי מראד נ' מדינת ישראל (29.4.14). ל"ו. כבר עמדנו על-כך, שהמערער גם כיום אינו מודה בכך שהוא פגע במתלוננת באלימות פיזית וגרם לה לחבלות, ואף כיום הוא טוען, שהייתה בין השניים אלימות מילולית הדדית. מכאן, שהמערער אף לא הפנים את חומרת מעשיו, הוא אינו מביע חרטה ולא אמפתיה כלפי המתלוננת, וזאת כעולה מתסקירי שירות המבחן, כשם שלא הביע התנצלות וחרטה בשלב הטיעונים לעונש בפני בית משפט קמא.

נזכיר שוב, שמניתוח האמור בשני התסקירים האחרונים בעניינו של המערער עולה, שחלק לא מבוטל מן האמור בהם מבוסס על מוצא פיו של המערער הגם שמדובר בנושאים שיש להם חשיבות והשלכה באשר להערכת מידת המסוכנות הצפויה מן המערער, מבלי שנכונות דבריו בעניינים אלה נבחנה על ידי שירות המבחן, ומבלי שיש להם סימוכין ותימוכין (כגון למשל: עמדתו של המעסיק) ומבלי שעמדת המתלוננת מצויה בפני שירות המבחן בכל הנוגע לשאלת הקשר (אם בכלל) בינה לבין המערער כיום, מידת הקשר, וטיב הקשר.

ל"ז. בעמ' 6 של הודעת הערעור הפנה הסנגור לארבעה פסקי דין בהם הוארך מאסר מותנה.

ב-ת"פ (שלום פתח-תקוה) 11919-01-19 מדינת ישראל נ' פהימה (18.12.19) ציין בית-המשפט, בין יתר שיקוליו, שהעבירה מפעילת התנאי באותו מקרה הייתה עבירת אלימות מסוג עוון, ואילו במקרה שבפנינו, כפי שכבר ציינו קודם לכן, העבירה בגינה הורשע המערער בתיק זה היא עבירת אלימות מסוג פשע. כמו-כן, באותו מקרה הביא בית המשפט בחשבון שהנאשם ספג אף הוא מכות אלימות מצד המתלונן וחבריו וזאת בשונה באופן מובהק מן המקרה שבפנינו.

ב-עפ"ג (מחוזי מרכז) 47293-04-17 מדינת ישראל נ' אלירן ססי (12.11.17) (להלן: "עניין ססי") הביא בית-המשפט בחשבון, בין שאר השיקולים, כי עברו הפלילי של המשיב בתחום הסמים מתייחס לשני מקרים של החזקת כמות קטנה של חשיש לשימוש עצמי, ונראה, שאין צורך להרחיב את הדיבור על ההבדל התהומי בין העבר הפלילי של המשיב בעניין ססי לעומת עברו הפלילי של המערער ובו רצף של עבירות אלימות כלפי המתלוננת, כמפורט לעיל.

ב-ת"פ (שלום קריית-גת) 50288-08-15 מדינת ישראל נ' דהן (3.3.19) הביא בית-המשפט בחשבון במסגרת שיקוליו, בין יתר הדברים, גם את העובדה שהעבירה שהפעילה את התנאי הייתה עבירה קלה יחסית, הסגת גבול, דהיינו, עבירה מסוג עוון, בעוד שכאמור כבר לעיל, ענייננו בעבירת אלימות מסוג פשע.

הסנגור הפנה גם לת"פ (שלום אשקלון) 36936-10-13 ואולם, לא התאפשר לנו לעיין בגזר הדין שבאותו תיק, לא באתר "נבו" ולא במערכת "נט המשפט".

ל"ח. נתנו דעתנו גם לטענת הסנגור, לפיה התוצאה אליה הגיע בית משפט קמא איננה מידתית נוכח המאסר המותנה הארוך שהוטל על המערער בגזר הדין שניתן כנגדו בשנת 2013. לעניין זה הפנה הסנגור, בין היתר, לפסיקה שבע"פ 10577/08 גנאדי גרבר נ' מדינת ישראל (18.2.09) בה עמד בית-המשפט העליון על-כך, שבשעת גזירת הדין על בית-המשפט ליתן דעתו על-כך שעונש מותנה לתקופה ארוכה עלול להכביד על בית-המשפט בעתיד כשיתבקש להפעיל את התנאי אם יחזור הנאשם לעסוק בפלילים, בפרט אם מדובר בעבירה נוספת קלה יחסית, וכך גם רע"פ 5798/00 סעיד ריזי נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(3) 1, ואולם, לטעמנו אין בטענותיו אלה של הסנגור כדי לסייע.

במקרה שבפנינו, לא ניתן לטעון כלל כאילו העבירה הנוספת המפעילה את התנאי היא "קלה יחסית", וזאת כמפורט בכתב-האישום ובהכרעת הדין על פיה הורשע המערער, והדברים מדברים בעד עצמם, ומה גם שעבירת האלימות כלפי בת זוג בה הורשע, ואשר התבטאה בגרימת חבלה ממש, היא עבירה מסוג פשע.

נחזור להזכיר את דברי בית-המשפט העליון בע"פ 669/12 יוסף עמיאל נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (19.4.12):

"... קשה להלום כי בישראל של המאה העשרים ואחת, עדיין רווחת התופעה של אלימות במשפחה, ובמיוחד אלימות כנגד בת זוג, משל הייתה רכוש וקניינו של הבעל. כל זאת תוך ניצול פערי כוחות פיזיים... התופעה מעוררת שאת נפש וסלידה, והענישה בעבירות אלה צריכה לשקף את המימד המחמיר של עבירות אלימות במשפחה, תוך הכרה בעוול ובנזק הנפשי או הפיזי שנגרם לבת הזוג ובפגיעה בכבודה... " (ההדגשה שלנו).

ל"ט. מאותם טעמים לא ניתן לטעון שהתוצאה אליה הגיע בית משפט קמא בגזר-דינו איננה מידתית, או בלתי צודקת, וזאת בהביאנו בחשבון שזו הרשעתו הרביעית של המערער בגין עבירת אלימות במתלוננת, כשעונשי המאסר בפועל שאותם ריצה, וכן המאסר המותנה שהיה תלוי ועומד כנגדו, לא הרתיעוהו. לא למותר להדגיש, שבית משפט קמא הלך כברת דרך של ממש לקראת המערער והורה על חפיפה בין ששת חודשי המאסר בפועל שגזר על המערער לבין מחצית מן המאסר המותנה שהופעל.

לא נעלמו מעינינו טיעוניו של הסנגור שהדגיש, כי מאז העבירה מושא הדיון חלפו שש שנים שבמהלכן לא נפתח תיק חדש כנגד המערער, כך גם דבריו בדבר אורך התקופה של המאסר המותנה (12 חודשים), לרבות עובדת גירושיו של המערער מן המתלוננת, וההליך השיקומי בו מצוי המערער, כמתואר בתסקיר העדכני של שירות המבחן. ואולם, לצד זאת בולטת בעינינו חומרת העבירה בה הורשע המערער כאשר הרים את ידו על המתלוננת, היכה בה בעינה השמאלית וגרם לה לאדמומיות ולנפיחות סביב עין שמאל ובארובת עין שמאל, והרשעתו זו של המערער היא הרשעתו הרביעית בעבירת אלימות במתלוננת.

כך גם ניצבת לנגד עינינו פסיקתו הברורה של בית-המשפט העליון, לפיה יש להחמיר בענישה בעבירות של אלימות במשפחה. בוודאי הוא כך כאשר מגיליון ההרשעות הקודמות עולה, כי זו הפעם הרביעית בה הורשע המערער בגין מעשה אלימות במתלוננת, וכאשר שני מאסרים בפועל בני 18 חודש כל אחד, וכן מאסר מותנה בן 12 חודשים לא הרתיעוהו, ומעיון בתסקירי שירות המבחן נראה בעליל שהמערער לא הפנים את חומרת העבירה ועודנו מכחיש כי תקף את רעייתו (גרושתו דהיום) וטוען, שהייתה ביניהם אלימות מילולית הדדית. למעשה, לא נראה שהמערער התחרט על מעשיו, ולא נראה כי הוא מביע אמפתיה כלפי נפגעת העבירה, ודומה כי ההליך השיקומי נמצא בשלב התחלתי למדי.

מ. בנסיבות אלה, ובניגוד לטענת הסנגור, סבורים אנו, כי התוצאה שאליה הגיע בית משפט קמא היא מידתית ומאוזנת. חרף העובדה שבשנת 2013 נגזרו על המערער בגין תקיפה הגורמת חבלה של ממש במתלוננת שישה חודשי מאסר בפועל, והמאסר המותנה בן 12 חודשים הופעל כולו במצטבר, כך שהעונש הכולל שנגזר אז על המערער היה 18 חודשי מאסר בפועל, הרי בזו הפעם הלך בית משפט קמא כברת דרך של ממש לקראת המערער, הביא בחשבון את חלופת הזמן מאז ביצוע העבירה, הסתפק בהטלת ענישה של שישה חודשי מאסר בפועל לפי הרף התחתון בגין העבירה מושא הדיון, והורה שרק מחצית מתקופת המאסר המותנה תופעל במצטבר לששת חודשי המאסר בפועל שגזר על המערער, והמחצית האחרת תופעל בחופף, כך שעל המערער לרצות 12 חודשי מאסר בפועל. בנסיבות העניין כפי שכבר פירטנו, סבורים אנו כי תוצאה זו מידתית ומאוזנת, ואיננו רואים מקום להתערב בגזר הדין של בית משפט קמא.

מ"א. נוסיף אך זאת: כפי שציין בית-המשפט העליון בע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (11.10.07): "טוב תעשה מערכת שב"ס אם תבחן אפשרות לשלב את המערער בתכנית טיפולית בכלא בכל ההקדם, חרף התקופה הקצרה יחסית שנותרה לו לרצות במאסר כדי להתקדם באופן אפקטיבי בתהליך השיקום". (ההדגשה שלנו). מ"ב. התוצאה מכל האמור לעיל היא, שאנו מורים על דחיית הערעור. אנו מורים למערער להתייצב למאסרו בבית המעצר קישון ביום ראשון 20.6.2021 עד השעה 10:00 או על פי החלטת שב"ס שברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר כולל האפשרות למיין מוקדם עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפון: *****,**.

(תשומת לב שב"ס לאמור בפסקה מ"א של פסק דינו).
למזכירות:

יש להנפיק פקודת מאסר מתאימה וכן להמציא את העתק פסק הדין לשב"ס.
ניתן היום, ט' סיון תשפ"א, 20 מאי 2021, במעמד הנוכחים.